

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืชประจำสัปดาห์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ 11 ฉบับที่ 29 ประจำวันที่ 24 กรกฎาคม 2567

แมลงหิวข้าวขาว (Rice Whitefly)

เดือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเฝ้าระวังการระบาดของแมลงหิวข้าวขาว ซึ่งขณะนี้ได้พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง พระนครศรีอยุธยา และลพบุรี ประกอบกับอุณหภูมิที่เหมาะสมคือ 30 องศาเซลเซียส สร้างความเสียหายได้มากในฤดูแล้ง ช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม ดังนั้นเกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากพบการระบาดให้ดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง หรือสามารถขอคำแนะนำได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอหรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Aleurocybotus indicus* (David & Subramaniam, 1976)

วงศ์ Aleurodidae

อันดับ Hemiptera

รูปร่างลักษณะ

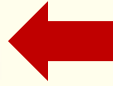
แมลงหิวข้าวขาว เป็นแมลงที่มีขนาดค่อนข้างเล็กเมื่อเทียบกับแมลงหิวข้าวชนิดอื่น ตัวเต็มวัยมีปีกสีขาว 2 คู่ เกาะเหมือนหลังคา ขนาดลำตัว 0.8 - 0.9 มม. มีปีกเปราะบางจึงมีบินได้ไม่ไกล และจะบินได้ไกลขึ้นเมื่อมีลมเป็นตัวช่วยพัดพา เพศเมียหนึ่งตัวสามารถวางไข่ได้ 100 - 240 ฟอง โดยวางเป็นฟองเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มใต้ใบพืชเรียงกันเป็นเกล็ดปลา ไข่ที่เพิ่งวางใหม่มีสีขาวและจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเมื่อใกล้ฟัก ตัวอ่อนมี 4 วัย ตัวอ่อนวัยที่ 4 เรียกว่า ดักแด้เทียม (pseudopupa) ตลอดวงจรชีวิตใช้เวลาประมาณ 17 - 24 วัน

ตัวเต็มวัยแมลงหิวข้าวขาว

ไข่

ตัวอ่อน

ตัวเต็มวัย

ดักแด้เทียม

ลักษณะการทำลาย

แมลงหริ่งข้าวทำลายพืชโดยการดูดน้ำเลี้ยงจากใบ ความเสียหายส่วนใหญ่อยู่ในระยะข้าวแตกกอ รอยทำลายช่วงแรกเป็นวงสีเหลืองขนาดเล็ก เมื่อประชากรแมลงหริ่งข้าวเพิ่มขึ้นจะทำให้ใบข้าวเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ผิวใบขรุขระ ใบบิดเบี้ยว ชะงักการเจริญเติบโต หากทำลายระยะข้าวออกดอกจะทำให้ช่อดอกและเมล็ดข้าวเหี่ยวเฉาได้

ลักษณะการทำลาย

คำแนะนำในการป้องกันกำจัด

1. หมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ
2. อนุรักษ์แมลงศัตรูธรรมชาติ เช่น ตัวงเต่า 8 จุด (*Harmonia octomaculata*)
แตนเบียน *Encarsia japonica* แตนเบียน *Encarsia sophia* แตนเบียน *Encarsia transversa*
3. เมื่อเริ่มพบแมลงหมีขาวข้าว พ่นเชื้อราบิวเวอเรีย อัตรา 250 กรัม ผสมน้ำ 20 ลิตร
พ่นในช่วงอากาศเย็นหรือความชื้นสัมพัทธ์สูง และพ่นให้เชื้อราสัมผัสกับตัวแมลงมากที่สุด
4. หากมีการระบาดรุนแรง ให้พ่นสารเคมีป้องกันกำจัดแมลงอัตราตามคำแนะนำฉลาก ดังนี้
  - สารเคมีกลุ่ม 4A อิมิดาโคลพริด หรือ ไดโนทีฟูแรน
  - สารเคมีกลุ่ม 9B ไพมีโทรซีน
  - สารเคมีกลุ่ม 16 บูโพรเฟซิน
  - สารเคมีกลุ่ม 23 สไปโรเตตระแมท

โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่ง พ่นห่างกันทุก 7 วัน ไม่เกิน 3 ครั้ง และเปลี่ยนกลุ่มสารตามกลไกการออกฤทธิ์ เพื่อป้องกันไม่ให้แมลงเกิดความต้านทาน

ที่มา : นางสาวสุนัดดา เชาวลิต นักกีฏวิทยาชำนาญการพิเศษ

กลุ่มกีฏและสัตววิทยา สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร

ที่ปรึกษา : นางสาวสุมนา ลิมาสฤษฎ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช

เรียบเรียงและบรรณาธิการ : นางสาวกัญยากร อุทัย นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย